

Alles over bieten

Rassenaanbod 2020 en toekomstige ontwikkelingen in resistenties

Martijn Leijdekkers

SID Tilburg en Espel, 10/11 december 2019

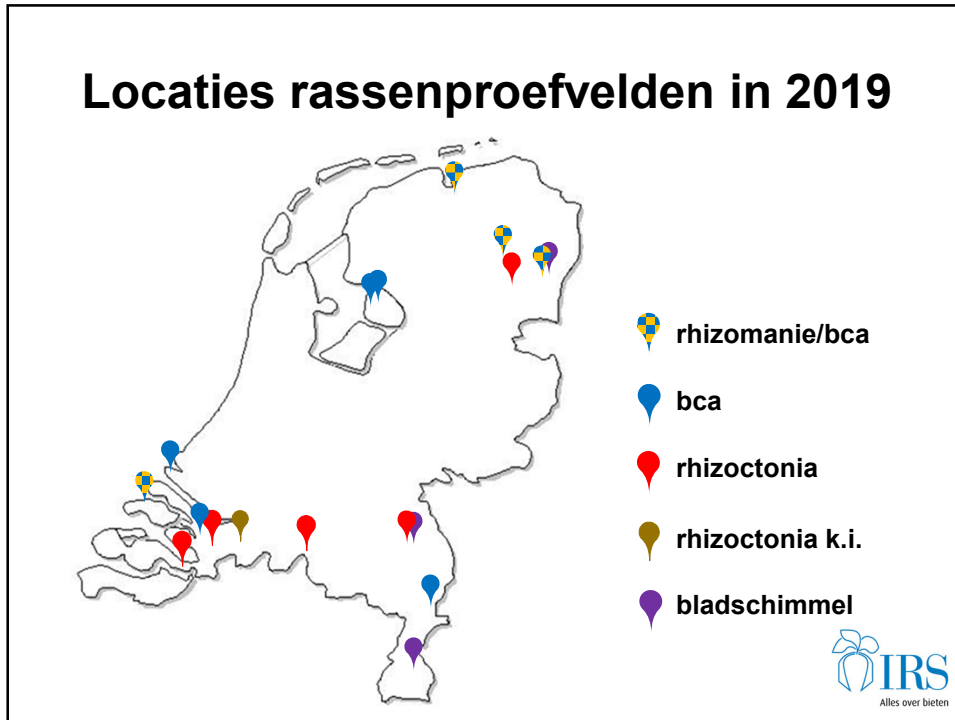
Rassenonderzoek 2019

- **97 rassen onderzocht**
 - 34 rhizomanie
 - 37 bca
 - 21 rhizoctonia
 - 5 rhizoctonia+bca

} hiervan:
- 51 aanvullend rhizomanie (AYPR)
- 10 Conviso Smart
- **18 proefvelden**
 - 4 rhizomanie/bca
 - 5 bca
 - 5 rhizoctonia (+1 met kunstmatige infectie)
 - 3 bladgezondheid
- **in totaal ca. 3400 veldjes**
- **klimaatkamer-/kastoetsen**

Alles over bieten

De nieuwe Aanbevelende Rassenlijst

CSAR commissie
samenstelling aanbevelende
rassenlijst landbouwgewassen

CSAR
commissie
samenstelling aanbevelende
rassenlijst landbouwgewassen

9 nieuwe rassen:

- 1x rhizoctonia resistentie
- 1x rhizoctonia+bca resistentie
- 1x bca resistentie
- 6x rhizomanie resistentie

hiervan:

4 rassen met aanvullende rhizomanieresistentie

Pleierbericht
Zaterdag: 16 november 2019

Nieuwe aanbevolen rassen van suikerbieten

Er zijn 9 nieuwe suikerbietenasassen opgenomen in de Aanbevelende Rassenlijst voor 2020. Dit meldt de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR), waarin de Brancheorganisatie Akkerbouw, Planten en LTO-Nederland samenwerken.

De onderstaande rassen zijn opgenomen in de Hoofdtabel (nieuwe aanbevolen rassen). De eigensoorten staan vermeld in de drie tabellen. Niet in de tabellen is de kolom met gegevens over bladgezondheid overgenomen. De cijfers in de verschillende tabellen zijn niet rechtstreeks vergelijkbaar.

Ras voor de teelt op percelen met rhizoctonia

Azenomika KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Verleggenwoordiger: KWS Beneku B.V., Ede-Leur

Ras voor de teelt op percelen met rhizoctonia en biotencyclospoor

Ebonia KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Verleggenwoordiger: KWS Beneku B.V., Ede-Leur

Ras voor de teelt op percelen met biotencyclospoor

Maroon Kweker: SESVanderHave N.V./S.A., Tienen, België
Verleggenwoordiger: SESVanderHave Nederland B.V., Rilland

Rassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en zonder biotencyclospoor

BTS 2166 N Kweker: Detscheid GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Verleggenwoordiger: Detscheid, Dronen

BTS 2510 N Kweker: Detscheid GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Verleggenwoordiger: Detscheid, Dronen

Queen KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Verleggenwoordiger: KWS Beneku B.V., Ede-Leur

BTS 1195 Kweker: Detscheid GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Verleggenwoordiger: Detscheid, Dronen

Balder Kweker: SESVanderHave N.V./S.A., Tienen, België
Verleggenwoordiger: SESVanderHave Nederland B.V., Rilland

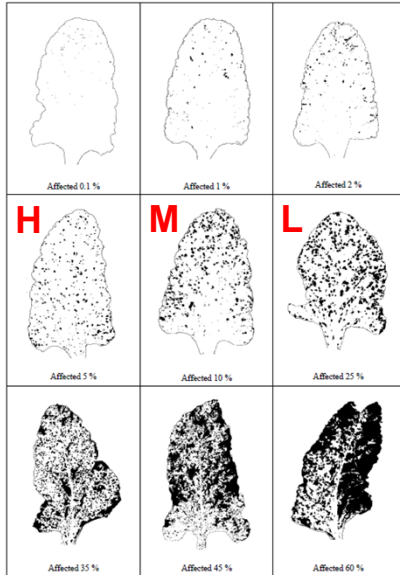
BTS 1375 Kweker: Detscheid GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Verleggenwoordiger: Detscheid, Dronen

CSAR bestaat over de samenstelling van de Aanbevelende Rassenlijst. Deskundigen van het bedrijfsleven worden de beslissingen inhoudelijk vooraf geconsulteerd in een werkgroep. Het onderzoek wordt gefinancierd door kweekbedrijven, leden en verwerkende industrie.

Meer informatie
Secretariaat CSAR: Hans de Keijzer, telefoon 06-43723623
Publicatie van de tabellen is toegestaan, mits de gegevens integraal worden opgenomen en met bronvermelding: "CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2020".

Alles over bieten

Nieuw: informatie bladgezondheid

Beoordelingsschaal bladgezondheid cercospora

- verschillen tussen rassen zichtbaar in het veld
- geen absolute resistentie
- aandacht tijdens seizoen blijft onverminderd nodig!
- **Let op:** weergegeven wordt **bladgezondheid** (H = positief)

Rasseninformatie teeltseizoen 2020

Brochure suikerbietenzaad 2020

Uitgegeven door Suiker Unie
Samengesteld door het IRS

Perisbericht
Zaterdag, 18 november 2019

Nieuwe aanbevolen rassen van suikerbieten

Er zijn 9 nieuwe suikerbietensorten opgenomen in de Aanbevelende Rassenlijst voor 2020. Dit meldt de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR), waarin de Branchegenootschappen Akkerbouw, Planten en LTO-Nederland samenwerken.

De onderstaande rassen zijn opgenomen in de Franobol (nieuwe aanbevolen rassen). De eigenschappen staan vermeld in de drie tabellen. Nieuw in de tabellen is de kolom met gegevens over bladgezondheid cercospora. De cijfers in de verschillende tabellen zijn niet rechtstreeks vergelijkbaar.

Ras voor de teelt op percelen met rhizoctonia

Anemonekwa KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Vertegenwoordiger: KWS Benelux B.V., Eften-Leur

Ras voor de teelt op percelen met rhizoctonia en biotensytaaltes

Edonia KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Vertegenwoordiger: KWS Benelux B.V., Eften-Leur

Ras voor de teelt op percelen met biotensytaaltes

Maroon Kweker: SESVanderHave N.V./S.A., Tienen, België
Vertegenwoordiger: SESVanderHave Nederland B.V., Rilland

Rassen voor de teelt op percelen zonder rhizoctonia en zonder biotensytaaltes

BTS 2165 H Kweker: Betaseed GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Vertegenwoordiger: Betaseed, Dronen

BTS 2510 H Kweker: Betaseed GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Vertegenwoordiger: Betaseed, Dronen

Queena KWS Kweker: KWS Saat SE, Einbeck, Duitsland
Vertegenwoordiger: KWS Benelux B.V., Eften-Leur

BTS 1195 Kweker: Betaseed GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Vertegenwoordiger: Betaseed, Dronen

Baldur Kweker: SESVanderHave N.V./S.A., Tienen, België
Vertegenwoordiger: SESVanderHave Nederland B.V., Rilland

BTS 1375 Kweker: Betaseed GmbH, Frankfurt am Main, Duitsland
Vertegenwoordiger: Betaseed, Dronen

CSAR bestaat over de samenstelling van de Aanbevelende Rassenlijst. Deskundigen van het bedrijfsleven bereiden de beslissingen inhoudelijk voor. Dit gebeurt in een gewaswerkgroep. Het onderzoek wordt gefinancierd door kwekerijen, telers en verwerkende industrie.

Meer informatie
Secretariaat CSAR: Hans de Keijzer, telefoon 06-52723623.
Publicatie van de tabellen is toegestaan, mits de gegevens integraal worden opgenomen en met bronvermelding 'CSAR, Aanbevelende Rassenlijst 2020'.

Deze brochure geeft de gemiddelde resultaten weer van het cultuur- en gebruikswaarde-onderzoek (COU) van suikerbieten van 2016-2019. Deze zijn gebaseerd op het rapport van de Aanbevelende Rassenlijst 2020 door de Commissie Samenstelling Aanbevelende Rassenlijst (CSAR). Het onderzoek is geïnitieerd door het IRS en gefinancierd door kwekerijen, telers en Suiker Unie. De gegevens over de rassen in de Aanbevelende Rassenlijst (pagina's 3, 4 en 5) zijn verkregen uit onderzoek dat gedurende minimaal drie jaar is verricht op meerdere proefvelden, verdeeld over de teeltgebieden in het land. Dit is de enige solide basis voor een verantwoorde rassenkeuze.

In deze brochure worden ook de resultaten gegeven van de rassen die (nog) niet op de rassenlijst staan en waarvoor slechts twee jaar COU-onderzoek plaatsvond. De eigenschappen van de betreffende rassen staan in de tabellen 1 tot en met 3. De cijfers uit de verschillende tabellen zijn niet onderling vergelijkbaar, omdat ze verkregen zijn op verschillende proefvelden. Overname van de gegevens is toegestaan, mits bronvermelding plaatsvindt.

Rassenkeuze: 1. Benodigde resistentie

- Voor percelen waar een risico op rhizoctonia-aantasting bestaat: kies een rhizoctoniaresistent ras (tabel 1). Wanneer er tevens biotensytaaltes voorkomen, overweeg dan een rhizoctoniaresistent ras met tevens biotensytaaltesresistentie.
- Op percelen waar biotensytaaltes voorkomen: kies een biotensytaaltesresistent ras (tabel 2). Deze rassen zijn al rendabel bij een aantoonbare besmetting met witte of gele biotensytaaltes. In de kolom financiële opbrengst is van elk biotensytaaltesresistent ras te zien wat het verschil is met een volbaar ruzomaniers. Er is geen rekening gehouden met de hogere zaadkosten voor deze rassen. De cijfers in tabel 2 kunnen niet vergeleken worden met die in tabel 3.
- Heeft u geen rhizoctonia en geen biotensytaaltes, kies dan een rhizoctoniaresistent ras (tabel 3). Om zeker te zijn dat u geen biotensytaaltes heeft, is het wel verstandig om eerst een grondmonster te laten analyseren.
- Op diverse percelen door heel Nederland komt een resistentieboortende variant van het rhizomavirus voor. Deze percelen zijn herkenbaar aan een zeer groot aantal planten met rhizomasympptomen (zogenoemde blinkers; zie www.irs.nl/blinkers). Indien blinkers in veld of op planten voorkomen, of als meer dan 2,0% van de bieten versieerd over het perceel uit blinkers bestaat, dan is het advies om te kiezen voor een ras met zogenaamde aanvullende rhizomavirusresistentie. Deze zijn beschikbaar in alle categorieën (resistentieniveau aangegeven in de tabellen).
- Wanneer in deze brochure wordt gesproken over resistentie, wordt **partijig** resistentie bedoeld. Dat wil bijvoorbeeld zeggen dat bij ernstige rhizomavirusbesmetting bij de rhizoctoniaresistente rassen extra bieten kunnen voorkomen en dat bij gebruik van biotensytaaltesresistente rassen er nog wel vermeerdering van biotensytaaltes kan optreden.

Rassenkeuze: 2. Financiële opbrengst

Kies na de juiste resistentie, binnen het segment voor een hoge financiële opbrengst. Alle kwaliteitsgegevens, zoals suikergehalte, grondtara (megeleverde grond) en winbaarheid, zijn reeds meegenomen in de berekening hiervan. De berekening van de financiële opbrengst van de rassen is gebaseerd op de uitbatalingsregeling van Suiker Unie en op het vol leveren van de toewijzing.

In de navolgende tabellen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd voor de berekening van de financiële opbrengst:
bieten: € 38,00 per ton natbieten (juicumbieten) bij 17% suikergehalte. Onder natbieten wordt verstaan de gewassen bij inclusief de kop, maar zonder groen;
de suikergehaltesberekening is vergelijkbaar met die van de suikerindustrie. Bij 17% suiker vindt geen vernameking plaats.
Bij lagere suikergehalten wordt een korting toegepast (bijvoorbeeld bij 15% suiker € 2,15 per ton natbieten, terwijl bij hogere gehalten een toelag wordt gegeven (bijvoorbeeld bij 19% suiker € 1,15 per ton natbieten)).
de WIN-vernameking is vergelijkbaar met die van de suikerindustrie. Bij WIN 01 vindt geen vernameking plaats;
tara: € 12,70 per ton tara.

Voor de berekening van de WIN en de financiële opbrengst zijn gegevens ontleend aan de bieltievernameking aan Suiker Unie. Dit zijn:
werkopbrengst (t/ha) 30,0 suikergehalte (%) 17,0 megeleverde grond (N) 6,0
ammon (mmol/kg biet) 10,0 K+Na (mmol/kg biet) 40,0

Rhizoctonia

rubriek	rasnaam	blad-gezondheid cercospora	suiker-gehalte	financiële opbrengst	rhizoctonia-resistentie	aanvullende rhizomanie-resistentie
A	BTS 7105 RHC	laag	98	100	goed	
A	BTS 4190 RHC	midden	103	100	goed	
N	Annemonika KWS	hoog	99	101	goed	
B	Neena KWS	midden	99	100	matig	
N	Edonia KWS ^{bcaR}	hoog	99	103	goed	zeer goed
B	Urselina KWS ^{bcaR}	hoog	97	98	goed	matig

bcaR: tevens resistentie tegen bietencystealtjes

Rhizoctonia

- cijfer voor ziekte-index is in 2018 vervangen door klasse-indeling: zeer goed, goed, matig
- kies bij verwachte hoge druk een ras met (zeer) goede resistentie
- resistentie is partieel; rot kan bij alle resistente rassen voorkomen
- aanvullende maatregelen: goede bodemstructuur, pH en de juiste voorvrucht

Bietencystealtjes

rubriek	rasnaam	bladgezondheid cercospora	suiker-gehalte	financiële opbrengst	aanvullende rhizomanie-resistentie
A	Tessilia KWS	hoog	100	103	
A	Lonneka KWS	laag	100	101	
A	BTS 3480 N	midden	102	99	
N	Maroon	hoog	101	100	
B	BTS 2345 N	laag	98	99	goed
B	Fortnox	midden	96	98	
B	Kinga	laag	100	98	

Bietencystealtjesresistente rassen

- bij een aantoonbare besmetting al rendabel
- opbrengst zonder besmetting vergelijkbaar met rhizomanierassen
- zaadkosten hoger
- bij meer dan 1500 eieren en larven/100 ml grond ander perceel kiezen

Alleen rhizomanie (geen rhizoctonia en bietencysteaaltjes)

rubriek	rasnaam	bladgezondheid cercospora	suikergehalte	financiële opbrengst	aanvullende rhizomanie-resistentie
A	Tessilia KWS ^{bcaR}	hoog	101	103	
A	BTS 6405	laag	96	102	
A	BTS 4235	laag	98	101	
A	Lonneka KWS ^{bcaR}	laag	101	100	
N	BTS 2165 N	hoog	99	103	zeer goed
N	BTS 2510 N	midden	98	103	matig
N	Queena KWS	midden	100	102	
N	BTS 1195	laag	103	101	
N	Balder	laag	99	100	
N	BTS 1375	midden	102	100	goed
B	Elisabeta KWS	laag	97	99	
B	BTS 3480 N ^{bcaR}	midden	102	99	
B	Annelaura KWS	hoog	102	99	
B	Kinga ^{bcaR}	laag	102	98	
B	Maroon ^{bcaR}	hoog	102	98	
B	Hannibal	hoog	102	96	

bcaR: tevens resistentie tegen bietencysteaaltjes

Alleen rhizomanie (geen rhizoctonia en geen bietencysteaaltjes)

Na 2 jaar onderzoek:

rasnaam	suikergehalte	financiële opbrengst	aanvullende rhizomanie-resistentie
B8131 (BTS 6740)	98	104	zeer goed
8K815 (Caprianna KWS) ^{bcaR}	97	103	zeer goed
8K867 (Jolenta KWS)	104	102	
B6064 (BTS 1280 N) ^{bcaR}	102	100	
MK4193 (Simba)	98	100	
SV2124 (Yukon) ^{bcaR}	100	100	matig
SV2118 (Dushi)	100	100	matig
ST12824 (Cajal)	97	98	goed

bcaR: tevens resistentie tegen bietencysteaaltjes

Aanvullende rhizomanieresistentie

- rhizomanievarianten (zoals AYPR) komen op steeds meer percelen voor
- in elke categorie is een ras met aanvullende rhizomanieresistentie te verkrijgen
- resistentieniveau rassen verschilt (zeer goed, goed, matig)
- geleidelijk meer aanbod / keuze

Keuze zaadbehandeling

- alle zaadpartijen zijn behandeld met Tachigaren (hymexazool)
- Vibrance SB (sedaxane, fludioxonil, metalaxyl-m) optioneel bij sommige rassen

Effectiviteit fungiciden

middel	aphanomyces	rhizoctonia	pythium	pleospora (phoma)
Tachigaren	zeer goed	geen	goed	n.n.b.
Vibrance SB	geen	goed	goed	goed

- insecticide Force (tefluthrin) optioneel
 ➔ werkt alleen tegen bodeminsecten

Let op met restzaad

- **restzaad met thiram mag niet meer gebruikt worden in 2020**
- **niet zeker of restzaad met Vibrance SB in 2021 nog gebruikt mag worden vanwege onzekerheid herregistratie metalaxyl-m in EU**
- **bestel niet meer dan met zekerheid kan worden uitgezaaid**

Resistentie tegen vergelingsziekte?

- **volop in ontwikkeling bij kweekbedrijven**
- **welke resistentie(s) nodig?**
 - **3 typen vergelingsvirus: BMYV, BChV, BYV**
 - **plant minder aantrekkelijk voor luizen/insecten?**
- **pas over enkele jaren voor praktisch beschikbaar**

Advies bij rassenkeuze

1. kies de benodigde resistentie (bestel digitaal)
2. kies voor een hoge financiële opbrengst
3. neem, afhankelijk van eigen situatie, ook andere raseigenschappen in overweging
4. kijk voor advies op maat op: www.irs.nl/rassen

Alternatieven als rassen met bca + aanvullende rhizomanieresistentie zijn uitverkocht

1. Rotatie suikerbieten of andere bca-waardplanten* ≥ 1 op 5: kies rhizomanieras met aanvullende rhizomanieresistentie
2. Rotatie suikerbieten of andere bca-waardplanten* ≤ 1 op 4 of resultaat bca-monster > 150 e+l/100 ml grond: kies drievoudig resistent ras met aanvullende rhizomanieresistentie

* voederbieten, spinazie, koolzaad, koolsoorten, zoals spruitkool, bloemkool, broccoli, vlinderbloemigen, zoals erwten en bonen

	Alles over bieten	Stichting IRS		
		Postadres	Postbus 20	irs@irs.nl
			4670 AA Dinteloord	www.irs.nl
		Bezoekadres	Kreekweg 1	
			4671 VA Dinteloord	www.twitter.com/IRS_suikerbiet
				www.youtube.com/IRStelevisie
				www.facebook.com/StichtingIRS
		Telefoon	+31 (0)165 516 070	
		e-mail	leijdekkers@irs.nl	

Dank voor jullie aandacht!

